

„PRIPRAVNOST ZA BREXIT – KONTROLNI POPIS” ZA PODUZEĆA KOJU POSLUJU S UJEDINJENOM KRALJEVINOM

Kolovoz 2020.

TREBATE SE PRIPREMITI ZA 1. SIJEČNJA 2021.

Odluka Ujedinjene Kraljevine o prestanku sudjelovanja na Unijinu jedinstvenom tržištu i u carinskoj uniji te obustavi slobodnog kretanja osoba, robe i usluga s Unijom od 31. prosinca 2020. znači da će od tog datuma nadalje znatna promjena odnosa Unije i Ujedinjene Kraljevine utjecati na poduzetnike na obje strane.

Te su promjene neizbježne, bez obzira na ishod pregovora između Unije i Ujedinjene Kraljevine koji su u tijeku, i mogle bi povećati pritisak kojem su poduzetnici već izloženi zbog pandemije bolesti COVID-19.

Cilj je ovog kontrolnog popisa da se poduzećima u Uniji koja posluju s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili poduzećima iz Ujedinjene Kraljevine koja posluju u Uniji pomogne da ponovno provjere svoje stanje pripravnosti za 1. siječnja 2021.

To je ustvari pregled glavnih područja promjena koje će u svakom slučaju nastupiti 1. siječnja 2021., neovisno o tome hoće li biti postignut dogovor o budućem gospodarskom i sigurnosnom partnerstvu. Obrađena su najčešća pitanja, ali ga ne bi trebalo smatrati taksativnim.

Dodatne smjernice mogu se pronaći u Komunikaciji Komisije „Pripreme za promjene” ⁽¹⁾ i u sektorskim „obavijestima o pripravnosti” za sudionike koje su objavile službe Komisije i dostupne su ovdje:

https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_hr.

Vrlo je važno da se sva poduzeća pripreme za te brojne i dalekosežne promjene i da prije 31. prosinca 2020. donesu sve potrebne odluke i okončaju sve potrebne administrativne radnje.

⁽¹⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Pripreme za promjene Komunikacija o pripravnosti za kraj prijelaznog razdoblja u odnosu između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine, COM(2020) 324 final, 9. srpnja 2020., https://ec.europa.eu/info/publications/getting-ready-changes-communication-readiness-end-transition-period-between-european-union-and-united-kingdom_hr.

TRGOVINA ROBOM ⁽²⁾

Obveze uvoznika/izvoznika

U skladu s pravom Unije, poduzeća imaju različite odgovornosti ovisno o svojem položaju u lancu dobave (npr. proizvođač, uvoznik, trgovac na veliko itd.).

Od 1. siječnja 2021. poduzetnici iz Unije koji zasad distribuiraju proizvode iz Ujedinjene Kraljevine i stavljaju ih na tržište Unije postat će uvoznici, dok će oni koji zasad proizvode distribuiraju u Ujedinjenu Kraljevinu postati izvoznici. To znači da će morati poslovati u skladu s novim obvezama prema važećim pravilima Unije.

- Jesu li mi poznate obveze izvoznika/uvoznika u skladu s važećim pravilima Unije, osobito ako je moje dosadašnje iskustvo trgovinske razmjene s trećim zemljama zanemarivo?

Carinske formalnosti, provjere i kontrole robe

Od 1. siječnja 2021. carinska pravila propisana pravom Unije primjenjivat će se na svu robu koja iz Ujedinjene Kraljevine ulazi na carinsko područje Unije ili ga napušta radi ulaska u Ujedinjenu Kraljevinu.

Čak i ako se s Ujedinjenom Kraljevinom uspostavi ambiciozno područje slobodne trgovine bez carina i kvota za robu, uz carinsku i regulatornu suradnju, na sve proizvode trgovinske razmjene između Unije i Ujedinjene Kraljevine pri uvozu će se primjenjivati sve važeće regulatorne provjere sukladnosti i kontrole u svrhu zaštite sigurnosti, zdravlja i drugih javnih politika.

- Jesu li mi poznate carinske formalnosti Unije koje će se primjenjivati nakon Brexita, osobito ako je moje dosadašnje iskustvo trgovinske razmjene s trećim zemljama zanemarivo?
- Jesu li moji lanci dobave pripravnici za produljenje rokova koje će biti posljedica tih dodatnih formalnosti i procedura?

Pravila o podrijetlu

Od 1. siječnja 2021. poduzetnici će morati dokazati status podrijetla robe kojom trguju da bi mogli ostvariti pravo na povlaštenu tretman prema mogućem budućem sporazumu između Unije i Ujedinjene Kraljevine. Roba koje ne bude ispunjavala zahtjeve o podrijetlu bit će carinjena, čak i ako bude postojao trgovinski sporazum između Unije i Ujedinjene Kraljevine bez carina i kvota. To će utjecati i na trgovinsku razmjenu između Unije i njezinih povlaštenih partnera jer će prema Unijinih povlaštenim trgovinskim dogovorima materijali i operacije obrade iz Ujedinjene Kraljevine postati sadržaj „bez podrijetla“.

- Jesu li mi poznate relevantne procedure i dokumentacija za dokazivanje statusa podrijetla robe?
- Jesu li izjave mojih dobavljača, uključujući i dugoročne izjave dobavljača, na odgovarajući način prilagođene?

PDV i trošarine

Od 1. siječnja 2021. promijenit će se pravila za plaćanje i povrat poreza na dodanu vrijednost (PDV), što je relevantno i za robu i za usluge. Na trošarinu robu (alkoholna pića, duhanski proizvodi itd.) će se pri uvozu iz Ujedinjene Kraljevine u Uniju obračunavati trošarina.

- Jesu li mi poznate relevantne procedure u vezi s PDV-om?
- Jesmo li pri organizaciji lanca dobave povelili računa o produljenju rokova koje će biti posljedica tih dodatnih formalnosti i procedura?

⁽²⁾ Promjene opisane u ovom odjeljku neće se odnositi na trgovinsku razmjenu između Unije i Sjeverne Irske, gdje će se nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjivati Protokol o Irskoj i Sjevernoj Irskoj, koji je sastavni dio Sporazuma o povlačenju, zajedno sa sporazumom o budućem partnerstvu, uz suglasnost Skupštine Sjeverne Irske o nastavku primjene Protokola, četiri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Certifikati, odobrenja, označavanje i obilježavanje

Od 1. siječnja 2021. odobrenja za stavljanje u promet koja su izdala tijela Ujedinjene Kraljevine više neće biti valjana za stavljanje proizvoda na tržište Unije. To primjerice znači da se automobil za koje je homologacijsku dokumentaciju izdala Ujedinjena Kraljevina više neće moći prodavati na jedinstvenom tržištu.

Ako je pravom Unije propisano da certifikaciju obavlja neko prijavljeno tijelo Unije, npr. za neke medicinske proizvode, strojeve ili građevne proizvode, proizvode koje su certificirala tijela sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini neće više biti dopušteno prodavati na jedinstvenom tržištu.

Slično tome, označavanje ili obilježavanje robe koja se stavlja na tržište Unije, koje se odnosi na tijela ili osobe s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, neće više ispunjavati Unijine zahtjeve u vezi s označivanjem.

- Jesu li preneseni moji certifikati i odobrenja koje su izdala tijela sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini na neko tijelo sa sjedištem u nekoj od 27 država članica Unije ili je podnesen zahtjev za nove?
- Jesmo li se pobrinuli da proizvodi koji se stavljaju na tržište Unije budu pravilno označeni i obilježeni?

Kemikalije

Od 1. siječnja 2021. Unijina pravila o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) prestaju se primjenjivati u Ujedinjenoj Kraljevini. Registracije koje imaju proizvođači s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini u Uniji više neće biti valjane.

- Jesmo li osigurali da naše tvari budu registrirane kod proizvođača ili uvoznika u Uniji i jesmo li imenovali neku osobu u Uniji koja je zakonski odgovorna za taj uvoz koja će službeno registrirati određenu tvar?
- Kao daljnji korisnik, jesmo li provjerili jesu li tvari koje koristimo uredno registrirane?

PRUŽANJE USLUGA

Od 1. siječnja 2021. odobrenja koja su izdala tijela Ujedinjene Kraljevine u skladu s Unijinim okvirom jedinstvenog tržišta u Uniji više neće biti valjana. To je posebno važno za područja financijskih usluga, prijevoza, audiovizualnih medija i energetske usluga.

Da bi pristupili tržištu Unije, pružatelji usluga iz Ujedinjene Kraljevine i stručnjaci s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini trebat će dokazati sukladnost sa svim pravilima, procedurama i/ili odobrenjima koji se odnose na usluge koje u Uniji pružaju strani državljani i/ili trgovačka društva s poslovnim nastanom u Uniji. Ti su zahtjevi često utvrđeni nacionalnim propisima. Pružatelji usluga iz Unije i stručnjaci s poslovnim nastanom u Uniji koji posluju u Ujedinjenoj Kraljevini trebat će dokazati sukladnost sa svim pravilima Ujedinjene Kraljevine.

- Jesmo li provjerili trebamo li / možemo li se i dalje oslanjati na usluge koje nam pružaju subjekti s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini?
- Ovisi li naše poslovanje o licencijama i odobrenjima koja su izdala tijela Ujedinjene Kraljevine? Jesmo li podnijeli zahtjev za slične licencije ili odobrenja u nekoj od 27 država članica Unije i jesmo li prenijeli takve licencije i odobrenja izdane u Ujedinjenoj Kraljevini na neko tijelo u nekoj od 27 država članica Unije?
- Kao klijent/potrošač, jesmo li provjerili ima li naš dobavljač licenciju ili odobrenje za pružanje usluga u Uniji?

Financijske usluge

Od 1. siječnja 2021. u cijeloj se Uniji prestaju primjenjivati odobrenja za pružanje usluga iz Ujedinjene Kraljevine. Pružanje financijskih usluga iz Ujedinjene Kraljevine u Uniji bit će moguće prema relevantnim pravilima određene države članice koja vrijede za treće zemlje.

- Jesmo li provjerili trebamo li / možemo li se i dalje oslanjati na pružatelje financijskih usluga iz Ujedinjene Kraljevine?
- Ako neke operacije obavljamo u Ujedinjenoj Kraljevini, jesu li nam poznata pravila Ujedinjene Kraljevine o pružanju financijskih usluga?

Zračni promet

Od 1. siječnja 2021. zračni prijevoznici s operativnim licencijama za obavljanje komercijalnog zračnog prijevoza putnika, pošte i/ili tereta koje je izdalo nadležno tijelo u Ujedinjenoj Kraljevini neće više moći obavljati usluge zračnog prijevoza u Uniji. Zračni prijevoznici i subjekti iz Unije koji imaju certifikate o zrakoplovnoj sigurnosti trebat će osigurati usklađenost sa zahtjevima Unije, uključujući zahtjeve o glavnom poslovnom sjedištu zračnog prijevoznika i većinskom vlasništvu i kontroli u Uniji, kao i s pravnom stečevinom Unije o zrakoplovnoj sigurnosti.

- Jesu li nam poznati svi relevantni zahtjevi koji se odnose na ovlaštenja i ispunjavamo li te zahtjeve?

Prijevoznici u cestovnom prometu

Od 1. siječnja 2021. prijevoznici u cestovnom prometu s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini neće više imati licenciju Zajednice. Oni stoga više neće automatski imati prava pristupa jedinstvenom tržištu koje takva licencija omogućuje, kao ni pravo prijevoznika iz Unije na vožnje i prijevoz robe u cijeloj Uniji.

Promjene će utjecati na prijevoz i logistiku u smislu formalnosti pri prelasku granice između Unije i Ujedinjene Kraljevine ⁽³⁾. Granične formalnosti utjecat će i na putnike i prekogranične radnike. To podrazumijeva kontrolu osoba na granici odnosno provjeru uvjeta ulaska i boravka, otiskivanje pečata u putovnicama i prema potrebi provjeru viza.

- Jesu li nam poznati svi relevantni zahtjevi koji se odnose na ovlaštenja i ispunjavamo li te zahtjeve?
- Jesmo li pri organizaciji lanca dobave povelili računa o produljenju rokova koje će biti posljedica tih dodatnih provjera i formalnosti na granici?

Stručne kvalifikacije

Od 1. siječnja 2021. za Ujedinjenu Kraljevinu prestaju vrijediti pravila Unije o priznavanju stručnih kvalifikacija. Državljeni Ujedinjene Kraljevine, neovisno o tome gdje su stekli kvalifikacije, i građani Unije s kvalifikacijama koje su stekli u Ujedinjenoj Kraljevini trebat će nakon isteka prijelaznog razdoblja ishoditi njihovo formalno priznavanje u relevantnoj državi članici na temelju njezinih pravila za priznavanje kvalifikacija iz trećih zemalja. U mnogim će slučajevima taj postupak priznavanja biti zahtjevniji.

- Jesmo li i ja i moji zaposlenici pribavili uzajamno priznavanje naših stručnih kvalifikacija stečenih u Ujedinjenoj Kraljevini?

⁽³⁾ Uz iznimku Sjeverne Irske, koja će u skladu s Protokolom o Irskoj i Sjevernoj Irskoj i dalje ostati usklađena s ograničenim brojem pravila Unije da bi se izbjegle carinske provjere i kontrole na otoku Irskoj.

ENERGETIKA

Od 1. siječnja 2021. Ujedinjena Kraljevina više neće sudjelovati na Unijinim namjenskim platformama, iako se ti električni i plinski spojni vodovi mogu naravno i dalje koristiti. Umjesto toga koristit će se alternativna rješenja za trgovanje električkom energijom na spojnim vodovima s Velikom Britanijom ⁽⁴⁾. To bi trebalo omogućiti nastavak trgovanja električnom energijom, iako manje učinkovito nego danas na jedinstvenom tržištu.

⇒ Jesmo li provjerili oslanjamo li se na trgovanje putem električkih spojnih vodova s Velikom Britanijom i jesmo li poduzeli potrebne korake radi prilagodbe novom regulatornom okruženju?

PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA I GRAĐANSKO PRAVO

Trgovačka društva registrirana u Ujedinjenoj Kraljevini

Od 1. siječnja 2021. trgovačka društva osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini bit će trgovačka društva iz treće zemlje i više neće biti automatski priznata. Njihovo će priznavanje postati stvar prava države članice o trgovačkim društvima osnovanima u trećim zemljama. Poslovnice trgovačkih društava iz Ujedinjene Kraljevine u državama članicama Unije postat će poslovnice trgovačkih društava iz trećih zemalja. Društva kćeri trgovačkih društava iz Ujedinjene Kraljevine u Uniji su, u načelu, trgovačka društva iz Unije i na njih će se i dalje primjenjivati svi relevantni propisi Unije i država članica.

⇒ Ako je naše društvo osnovano u Ujedinjenoj Kraljevini, jesmo li provjerili je li prema nacionalnom pravu za zadržavanje statusa društva iz Unije dovoljno da imamo središnju upravu ili glavno poslovno sjedište u Uniji?

Ugovori – klauzule o sudskoj nadležnosti

Od 1. siječnja 2021. prestaju se primjenjivati Unijina pravila kojima se u prijelaznom razdoblju olakšava prekogranično priznavanje i izvršenje sudskih odluka u Uniji i u Ujedinjenoj Kraljevini ⁽⁵⁾. Odluke koje donesu sudovi u Ujedinjenoj Kraljevini neće se više u Uniji izvršavati brzo kao danas.

⇒ Jesmo li provjerili je li u našim poslovnim ugovorima uređena nadležnost suda Ujedinjene Kraljevine?

DRUGI ASPEKTI: PODACI, DIGITALNI ASPEKTI I PRAVA INTELJEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Žigovi i dizajn, oznake zemljopisnog podrijetla, oplemenjivačka prava na biljnu sortu

Od 1. siječnja 2021., iako postojeća jedinstvena prava intelektualnog vlasništva Unije (žigovi EU-a, dizajn Zajednice, oplemenjivačka prava na biljnu sortu i oznake zemljopisnog podrijetla) ostaju zaštićena na temelju Sporazuma o povlačenju, sva nova jedinstvena prava intelektualnog vlasništva Unije imat će smanjeno teritorijalno područje primjene jer će u Ujedinjenoj Kraljevini prestati proizvoditi učinke ⁽⁶⁾.

⇒ Jesmo li poduzeli potrebne mjere da se u Ujedinjenoj Kraljevini osigura zaštita naših prava intelektualnog vlasništva?

⁽⁴⁾ To se ne odnosi na električne spojne vodove između Sjeverne Irske i Irske jer će Sjeverna Irska u skladu s člankom 9. Protokola o Irskoj i Sjevernoj Irskoj nastaviti sudjelovati na jedinstvenom tržištu električne energije na cijelom otoku Irskoj.

⁽⁵⁾ Valja napomenuti i to da od 1. siječnja 2021. Unijina platforma za internetsko rješavanje sporova više neće biti dostupna za izvansudsko rješavanje sporova između potrošača iz Unije i trgovaca iz Ujedinjene Kraljevine.

⁽⁶⁾ Postojeća jedinstvena prava intelektualnog vlasništva zaštićena su u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju članaka 54. i 57. Sporazuma o povlačenju jer postaju zaštićena prava u Ujedinjenoj Kraljevini.

Osobni podaci

Od 1. siječnja 2021. prijenos osobnih podataka iz Unije u Ujedinjenu Kraljevinu morat će biti u skladu s pravilima o prijenosu podataka u treće zemlje, kako je utvrđeno Unijinom Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) ⁽⁷⁾ ili Direktivom o izvršavanju zakonodavstva ⁽⁸⁾.

To je relevantno za brojne poslovne sektore, osobito ako poduzetnici iz Unije nastavljaju surađivati s podatkovnim centrima u Ujedinjenoj Kraljevini.

→ Jesmo li poduzeli potrebne mjere da osiguramo usklađenost s pravilima Unije pri prijenosu osobnih podataka u Ujedinjenu Kraljevinu?

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>.

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/680, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0680>.

GDJE MOGU PRONAĆI DODATNE INFORMACIJE I TKO MI MOŽE POMOĆI?

- Na internetskim stranicama Europske komisije dostupno je više od 70 obavijesti o pripravnosti, koje se odnose na razne gospodarske sektore. Cilj je pomoći svim sudionicima na tržištu da se pripreme. Obavijesti se stalno ažuriraju dodatnim sektorima i informacijama i prevode na sve jezike Unije.
- Posjetite internetske stranice službi i agencija Europske komisije koje djeluju u području koje se odnosi na vas i vaše poslovanje.
- Za dodatne informacije i pomoć obratite se svojim nacionalnim tijelima, lokalnoj trgovačkoj i industrijskoj komori ili sektorskom udruženju.